

[Aage Frandsen]

reel selvforvaltning og demokrati. Da der er tale om forslag til forsøg, kunne man også forestille sig forsøgsmodeller, der åbner op for flere muligheder. F.eks. kunne der etableres forsøgsordninger, hvor skolelederen (skoleinspektør, rektor eller forstander) ikke havde stemmeret i skolerådet eller indtog en af lærernes pladser i skolerådet. Men uanset at forslagene lægger op til forsøgsordninger, mener vi, at der med det samme kunne gennemføres de demokratiseringsforslag, der ligger i beslutningsforslaget om demokratisering og selvforvaltning inden for tekniske skoler og handelsskoler (jf. punkt 2 og 3). Derved kunne lærere og elever få en lignende indflydelse, som det for eksempel allerede er tilfældet på gymnasieområdet.

Når en udvidelse af demokratiet for den ene eller anden gruppe diskuteres, stilles spørgsmålet ofte, om de nu også er modne til demokratiet.

Spørgsmålet stilles pudsigt nok af dem, der har magten og dermed skal afgive en del af magten. Sådan var det med bønderne i 1849. Mange herremænd påstod dengang, at bønderne ikke kunne praktisere demokratiet. Sådan var det også i 1915, da kvinderne fik stemmeret. Også dengang var der nogle, der mente, at kvinderne ikke var modne til stemmeretten. Det var selvfølgelig mændene. Sådan var det også i slutningen af 60'erne og i begyndelsen af 70'erne, da de studerende, de ikkeprofessorale lærere og det teknisk-administrative personale fik indflydelse på universiteterne og de højere læreanstalter. Dengang mente professorerne, at disse grupper ikke kunne praktisere demokratiet.

Sådan vil det selvfølgelig også være i dag, hvis elever, lærere og teknisk-administrativt personale i folkeskolen, gymnasiet m.v. skal have øget indflydelse på deres arbejdsplads. Mange af dem, der i dag har magten på de pågældende uddannelsesinstitutioner, vil formentlig have svært ved at forstå, at demokratiet kan udøves i praksis på disse uddannelsesinstitutioner. Men som det er gået tidligere, vil det selvfølgelig også gå i dette tilfælde. Elever, lærere og teknisk-administrativt personale vil selvfølgelig kunne udøve demokratiet, selv om der formentlig i starten vil være visse indkøringsvanskeligheder.

Der vil naturligvis også være visse afklaringsproblemer med hensyn til, i hvilket om-

fang unge og børn under 18 år kan påtage sig ansvaret for bestemte beslutninger af betydelig rækkevidde. Men sådanne afklaringsproblemer må ikke afholde os fra at arbejde for indførelsen af selvforvaltning og demokrati, hvis princippet er rigtigt.

Forslagsstillerne er overbeviste om, at eventuelle skeptikere over for indførelse af selvforvaltning og demokrati ikke vil få ret. Da der samtidig er tale om en forsøgsordning, burde eventuelle skeptikere være beroliget, da en endelig form for selvforvaltning og demokrati inden for folkeskolen, gymnasiet m.v. naturligvis må bygge på de erfaringer, som forsøgene giver.

Den centrale institution i alle fem beslutningsforslag er skolerådet. Det er i princippet opbygget ens, men man kunne selvfølgelig forestille sig lidt andre modeller inden for forsøgsordningen. Da skolerådet både rummer lærere og teknisk-administrativt personale, må det også være naturligt, at skolerådet overtager de eksisterende samarbejdsudvalgsfunktioner. Dette uanset, at skolerådet også rummer elever/studerende og forældre for folkeskolens vedkommende.

De foreliggende forslag tager alene højde for selvforvaltning og demokrati på den enkelte skole og institution. Men det siger sig selv, at demokratiet også skal udstrækkes til, at elevernes og de studerendes organisationer i betydelig højere grad inddrages i det arbejde, der foregår centralt med hensyn til udarbejdelse af betænkninger, læseplaner m.v. på de forskellige områder af uddannelsessystemet.

Med disse bemærkninger skal jeg herved på forslagsstillerens vegne anbefale de fem forslag til folketingsbeslutning til Folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Eneste behandling af beslutningsforslag nr. B 81:

Indstilling fra Udvalget for Forretningsordenen om Folketingets samtykke i henhold til grundlovens § 57. (Jørgen Tved).

(Fremsat 21/1 88 i betænkning fra Udvalget for Forretningsordenen).

Indstillingen sattes til forhandling.